

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ İSLAM TARİHİ VE SANATLARI BÖLÜMÜ TÜRK İSLAM EDEBİYATI DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	1
		Sayfa:	1/8

Ders Kodu	Ders Adı	Zorunlu (Z) /Seçmeli (S)	Yıl	Yarı Yıl	Anabilim Dalı
İLA255	Türk İslam Edebiyatı	Zorunlu	2025	3	Türk İslam Edebiyatı
Haftalık Ders Saati, Kredi, AKTS		Teori	Uygulama	Kredi	AKTS
		2	0	2	2

GENEL BİLGİLER

Dersin Amacı

Türklerin İslamiyeti benimsemesinin ardından İslam inanç ve düşüncesinin Türk edebiyatındaki yansımalarını, Türk İslam Edebiyatının ilk ürünlerini öğretmek; edebî ürünlerdeki dinî ve tasavvufî muhtevayı, sıklıkla karşılaşılan edebî sanatları, Türk İslam Edebiyatında kullanılan nazım şekilleri ve konu türlerini kavratmak; bilhassa Allah Teâlâ ve Hz. Peygamber’le ilgili dinî-edebî türleri, Türk İslam Edebiyatının önemli şahsiyetlerini ve eserlerini tanıtmak; şairlerimizin şiirlerinden seçilen örnekler üzerinde şiir şerhi yapabilme ve Türk İslam Edebiyatı dersinden öğrendiklerini din hizmetlerinde kullanabilme becerisi kazandırmaktır.

Dersin İçeriği

İslamiyet öncesi ve İslami dönemdeki Türk Edebiyatının özellikleri, İslam dininin Türk Edebiyatı üzerinde bıraktığı etkiler, Türk İslam Edebiyatının dayandığı ortak kültür ve kaynakları, ilk Türk İslam eserleri, 13-15. yüzyıllarda Anadolu sahasında yetişmiş önemli isimler, Türk İslam Edebiyatında etkili olan muhteva ve ahenkle ilgili unsurlar, belli başlı edebî sanatlar, nazım biçimleri ve dinî edebî konulu türler bu dersin konuları arasında yer almaktadır.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Sıtkı Nazik, *Türk İslam Edebiyatı*, Ankara: Sonçağ Akademi Yayınları, 2025 (**Ders Kitabı**)

Hikmet Atik, *Türk İslam Edebiyatı*. Ankara: Bilay Yayınları, 2020; Ali Yılmaz vd. *Türk İslam Edebiyatı El Kitabı*, Ankara: Grafiker Yayınları, 2012; Fuad Köprülü, *Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul: Alfa Yayınları, 2016; Abdurrahman, Güzel, *Dini-Tasavvufi Türk Edebiyatı El Kitabı*, Ankara: Akçağ Yayınları, 2014; Mahmut Kaplan, *Klasik Türk Şiirinde Hz. Muhammed*, İstanbul: Etkileşim Yayınları, 2010; Ahmet Mermer, *Eski Türk Edebiyatına Giriş*, Ankara: Akçağ Yayınları, 2006; Halil İbrahim Şener, Alim Yıldız, *Türk İslam Edebiyatı*. İstanbul: Rağbet Yayınları, 2018; Bilal Kemikli, *Türk İslam Edebiyatı: Giriş*. Bursa: Emin Yayınları, 2012 (**Önerilen Kaynaklar**).

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ İSLAM TARİHİ VE SANATLARI BÖLÜMÜ TÜRK İSLAM EDEBİYATI DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	1
		Sayfa:	2/8

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Yüz yüze ders anlatma (takrir), sunum, interaktif ders öğrenimi, ödev verme, soru-cevap, tartışma, uygulama yaptırma ve münazaralar düzenleme gibi yöntemler ile dersler işlenir.

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Öğrencilerin ek okumalar yapması, edebiyatımızı tanıtıcı kurslara katılması, ilave dersler ile alanı daha yakından tanıyacak faaliyette bulunmaları önerilir.

Dersi Veren Öğretim Elemanı / Yardımcıları

Prof. Dr. Sıtkı NAZİK

Dersin Verilişi

Yüz yüze ders anlatım (takrir), sunum, interaktif ders öğrenimi, ödev verme, soru-cevap, tartışma, uygulama yaptırma ve münazaralar düzenleme yoluyla dersler verilir.

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ İSLAM TARİHİ VE SANATLARI BÖLÜMÜ TÜRK İSLAM EDEBİYATI DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	1
		Sayfa:	3/8

Hafta	Konu
1. Hafta	Türk edebiyatının tanımı, kapsamı, genel tasnifi ve din ile edebiyat arasındaki bağlantı
2. Hafta	İslamiyet öncesi ve İslami dönem Türk edebiyatının dalları
3. Hafta	İslami dönem Türk edebiyatının kaynakları ve muhtevaya dair kaynaklar
4. Hafta	İslami dönem Türk edebiyatını tarihsel kaynakları
5. Hafta	İslami dönem Türk edebiyatının özellikleri ve tarihi gelişimi
6. Hafta	Karahanlı sahası Türk edebiyatı ve ilk Türk İslam eserleri
7. Hafta	Orta Asya sahası Türk tasavvuf edebiyatı ve Divan-ı Hikmet
Ara Sınav	
8. Hafta	XIII-XV. Yüzyıl Anadolu sahası Türk İslam Edebiyatı
9. Hafta	Türk İslam edebiyatının muhtevasını oluşturan unsurlardan din, tasavvuf ve aşk
10. Hafta	Türk İslam edebiyatında ahengi sağlayan unsurlardan vezin ve kafiye
11. Hafta	Türk İslam edebiyatında karşılaşılan belli başlı edebî sanatlar
12. Hafta	Türk İslam edebiyatında sıklıkla kullanılan nazım şekilleri
13. Hafta	Türk İslam edebiyatında yer alan konu türleri, Allah Teâlâ ve Hz. Peygamberle ilgili türler
14. Hafta	Türk İslam edebiyatında metin şerhi ve buna dair örnekler
Final Sınavı + Bütünleme Sınavı	

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ İSLAM TARİHİ VE SANATLARI BÖLÜMÜ TÜRK İSLAM EDEBİYATI DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	1
		Sayfa:	4/8

DEĞERLENDİRME		
Etkinlik	Adet	Ağırlık (%)
Vize	1	40
Final	1	60
Diğer (Ödev, Sunum, Sözlü, Derse Katılım, Grup Çalışması, vb.)		
Toplam		%100

ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ)	
ÖÇ 1	Türk Edebiyatının tanımını, kapsamını, genel tasnifini ve din ile edebiyat arasındaki ilişkiyi kavrar.
ÖÇ 2	İslamiyet öncesi ve İslami dönemdeki Türk edebiyatı hakkında bilgi edinir.
ÖÇ 3	Türk İslam Edebiyatının ortaya çıkış süreci, kaynaklarını ve ilk eserlerini bilir.
ÖÇ 4	Bilhassa XIII-XV. yüzyıl Anadolu sahası edebiyatı olmak üzere, Türk edebiyatının tarihi ve metinlerine dair bilgi sahibi olur.
ÖÇ 5	Türk İslam Edebiyatının muhteva ve ahenk yönüne ilişkin konular hakkında bilgi edinir.
ÖÇ 6	Türk İslam Edebiyatında kullanılan belli başlı edebî sanatları öğrenir.
ÖÇ 7	Türk İslam Edebiyatında kullanılan nazım şekilleri ve konu türlerini tanır.
ÖÇ 8	Metin şerhine dair bilgi edinip, dinî tasavvufi derinliği olan bazı şiirlerin/metinlerin şerhini yapmayı öğrenir.

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ İSLAM TARİHİ VE SANATLARI BÖLÜMÜ TÜRK İSLAM EDEBİYATI DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	1
		Sayfa:	5/8

ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ) – PROGRAM ÖĞRENME ÇIKTILARI (PÖÇ) İLİŞKİSİ

	PÖÇ 1	PÖÇ 2	PÖÇ 3	PÖÇ 4	PÖÇ 5	PÖÇ 6	PÖÇ 7	PÖÇ 8	PÖÇ 9	PÖÇ 10	PÖÇ 11	PÖÇ 12	PÖÇ 13	PÖÇ 14	PÖÇ 15	
ÖÇ 1	5	4	4	3	4	4	5	3	2	2	4	4	5	4	4	
ÖÇ 2	4	3	4	2	2	3	3	3	2	1	3	3	4	2	3	
ÖÇ 3	3	3	4	2	2	3	3	3	2	1	3	3	4	2	3	
ÖÇ 4	3	3	4	2	2	4	3	3	2	1	3	2	4	2	3	
ÖÇ 5	5	4	5	3	3	4	4	4	3	3	4	4	4	4	4	
ÖÇ 6	5	4	5	3	3	4	4	4	3	3	4	3	4	4	4	
ÖÇ 7	5	4	5	3	4	4	5	4	3	3	4	4	4	4	4	
ÖÇ 8	3	4	5	4	5	3	5	5	3	4	5	5	5	4	5	
0 - Katkı Yok		1 - ÇokDüşükDüzeydeKatkı					2 - DüşükDüzeydeKatkı			3 - Orta DüzeydeKatkı			4 - Yüksek DüzeydeKatkı		5 - Çok Yüksek DüzeydeKatkı	

[illegible]

Evet ☒ Hayır ☐

Evet ☒ Hayır ☐

Evet ☒ Hayır ☐

Evet ☒ Hayır ☐

Evet ☒ Hayır ☐

Evet ☒ Hayır ☐

Evet ☒ Hayır ☐

Evet ☒ Hayır ☐

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ İSLAM TARİHİ VE SANATLARI BÖLÜMÜ TÜRK İSLAM EDEBİYATI DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	10.12.2025
		Revizyon No:	1
		Sayfa:	8/8

DERS-PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜT (PÖÖ) İLİŞKİSİ

PÖÖ 1. Edebiyat bilgisine, edebî kavramları doğru öğrenip gerektiğinde kullanma becerisine ve yeterli ezbere sahip olma	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 2. Edebiyatımızla ilgili temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 3. Din, tasavvuf, dil ve edebiyata dair hususları kavrama ve dayandığı temelleri bilme	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 4. Din, tasavvuf ve edebiyat ilişkisini esas alan bir yaklaşıma sahip olma	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 5. Bütüncül ve sistematik bir dinî-edebî düşünce ve kavrayışa sahip olma	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 6. Din ve edebiyata dair sergilenen farklı yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 7. İslam karşıtlığı, İslam'ın yanlış anlaşılıp yorumlanması gibi dine zararlı düşüncelere karşı edebiyatın verilerinden yararlanarak söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 8. Dinle ilgili farklı düşünce ve yorumlar karşısında edebî anlayış ve ölçütlere göre hareket etme yetkinliğine sahip olma	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 9. Kişi ve kurumlar yerine dinî, ahlaki, edebî ilke ve değerleri üstün tutan bir anlayışa sahip olma	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 10. Edebiyatın sunduğu imkânlardan faydalanarak dinin temel kaynakları ve bilimsel verilere dayalı din eğitimi ve din hizmetleri verme yetkinliğine sahip olma	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 11. Edebiyattan da yararlanarak toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 12. Edebiyatın sağladığı avantajlarını da kullanarak dinî danışmanlık ve rehberlik bilgi ve becerisine sahip olma	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 13. Akıl, bilgi, marifet ve muhabbet gibi temel değerler, dinamikler ışığında hareket etme ve sorumluluk üstlenebilme yetkinliğine sahip olma	Evet ☒ Hayır ☐
PÖÖ 14. İslam kültür, sanat ve medeniyetine dair unsurları kendinde barındıran Türk İslam edebiyatı ve bu unsurlar hakkında bütüncül bilgilere sahip olma	Evet ☒ Hayır ☐